

CASES ■ CONJUNTURA

Edifici d'habitatges Torre Melina, situat al districte barceloní de les Corts, i projectat per l'arquitecte Oscar Tusquets i l'estudi del qual és soci, TDA

VOLUMETRIC

LA FIRMA DEL PROJECTE COM A VALOR AFEGIT

El sector residencial vol un nou perfil d'arquitecte

Els despatxos supervivents a la crisi són més petits i adaptables

Mar Claramonte

Entre els anys vuitanta i l'inici del segle XXI Barcelona presumia de ser la ciutat dels arquitectes, en què se succeïen els edificis icònics amb pressupostos gegants com a part indivisible d'una transformació urbana vertiginosa. Triomfaven les signatures mediàtiques autòctones (Bofill, Bohigas, Miralles, Ferrater, Tusquets...) i també foranes (Foster, Toyo Ito, Nouvel...).

La crisi va liquidar l'època daurada no només dels arquitectes estrella, sinó del conjunt de la professió, que segueix sense sortir-se'n; amb una caiguda de l'activitat de més del 80% encara ara respecte al 2006, segons dades del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC). Aquesta situació ha provocat el tancament de nombrosos despatxos i una reducció dràstica de l'estructura en els que han sobreviscut.

ADAPTAR-SE O TANCAR

Segons Carles Díaz, arquitecte soci de l'estudi TDA, "han quedat els despatxos que s'han sabut adaptar, no necessàri-

ament els millors" i argumenta que "s'han acabat els projectes sense mesura: Barcelona segueix tenint els mateixos bons arquitectes, però ningú no paga l'espectacularitat, perquè no estem a la Xina o a Manhattan, i no ens la podem permetre".

Més visats el 2015

La superfície d'habitatges visats (que requereixen projectes d'execució d'obra obligatoris, sigui per a construcció nova o rehabilitació) va créixer un 47% a Catalunya durant el 2015, segons dades del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. No obstant això, el seu degà, Lluís Comerón, sosté que "la pujada és insuficient. Encara estem molt per sota de la normalitat en tot el territori. La situació segueix sent insostenible per al sector, que necessita polítiques d'incentiu per reactivar-se des del punt de vista econòmic i acabar el seu procés de modernització".

Davant l'aturada de l'obra pública, el sector privat, principalment el residencial, irromp com a refugi per al talent d'arquitectes consolidats i emergents amb un denominador comú: "Que s'hagin professionalitzat moltíssim i que siguin coneguts per això. Ja sabem fer ratlles, però hem de ser més flexibles, molt seriosos en els terminis de projectes i lliuraments, i saber fins i tot calcular la rendibilitat d'una obra", apunta Díaz, l'equip del qual va passar de 70 persones a 15, de les quals sis són socis. Un d'ells és Oscar Tusquets. Precisament, aquest reconegut arquitecte ha projectat Torre Melina –un edifici de 36 habitatges al districte barceloní de les Corts– en què la seva signatura és un dels principals reclams.

HABITATGES AMB SIGNATURA

Com explica Jordi Sans, director de Volumetric, la promotora d'aquesta obra, "vam confiar en TDA, ja que com que es tractava del nostre primer projecte a Barcelona, volíem que tingués molta personalitat i que generés opinió. A més, amb les qualitats més elevades, sense perdre de vista els costos ni les necessitats dels clients".

El resultat: un any després d'acabar l'obra, només queden tres pisos per vendre, i Volumetric i TDA renovaran la seva col·laboració en una segona fase, aquest cop de 50 habitatges. Per Sans,

Pisos d'autor per a gent real.
Imatge virtual de la promoció av. Tibidabo 38-40 (a dalt) i pis mostra de Torre Melina (dreta)
MG / VOLUMETRIC

"comptar amb un arquitecte reconegut és clarament un valor afegit: un percentatge elevat dels nostres clients, sobretot estrangers, valoren el disseny de Tusquets".

No obstant això, Díaz matisa que "encara que l'Oscar és qui genera la idea, cada vegada estem potenciant més els joves. Creiem que s'acaba l'època dels personalismes i que en el futur l'important serà la marca del despatx".

LA FORÇA DE L'ESPECIALITZACIÓ

En el cas de la branca promotora d'MG Grupo Inmobiliario, especialista en la zona alta de Barcelona, en triar un arquitecte per a les seves obres prima "que tingui molta experiència, conegui perfectament els gustos dels nostres compradors i els plasmi en una estètica avantguardista, però que transmeti llar", assenyala el seu director comercial, Alex Valls, per a qui "no es tracta tant d'un tema de nom com de feina ben feta".

■ Una firma de prestigi en un projecte torna a ser un reclam important

■ L'arquitecte postcrisi s'ha de cenyir al pressupost sense renunciar al disseny

Així, en el seu últim projecte, un edifici de quatre habitatges a l'avinguda Tibidabo de Barcelona han repetit associació amb TWO Sarrià, dels arquitectes Ferran Huerta –amb una sòlida trajectòria de dues dècades en el sector– i Jordi Llobell, de la nova generació.

"Som un equip de només tres persones, cosa que ens ha permès aguantar millor les bufetades de la crisi respecte d'altres companys més coneguts", explica Huerta, per a qui "després d'uns anys nefastos, comença a aparèixer un tipus de client amb capacitat de compra, que es pot permetre un arquitecte de renom, tot i que la inversió privada seguirà sent limitada, i la pública, escassa".